„ЗАСТАВА“ излази редовно: средом, петком недељом, на целом табаку, а и уторником на по табака.

ЦЕНА ЈЕ ОВА
за Аустро-Угарску:
на целу годину . . . . . 14 ф.
на по године . . . . . 7 „
на четврт године . . . . . 3 „ 50 н
на један месец . . . . . 1 „ 20 „

За Србију:
(у сребру.)
на годину 35 дин. на пола године 17½ дин
на четврт године 9 динара

ЗАСТАВА.

ОГЛАСИ рачунају се по 6 новч. од сваке врсте оваких ситних слова, а за жиг се плаћа по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а предплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“ у Нови Сад, у дунавској улици.
РУКОПИСИ не враћају се натраг.

Поједини бројеви листа у месту могу се добити по 10 новчића у књижари браће М. Поповића и у трговини Н. Параскијевића код „беле мачке.“

БРОЈ 25. У НОВОМЕ САДУ, У УТОРАК 15. (27.) ФЕБРУАРА 1877. ГОДИНА XII.

НОВИ САД 14. фебруара.

До часа, кад ово пишемо, немамо још брзојава, да је отворена велика народна скупштина. Надамо се пак, да ће нам вест до закључка овог броја стићи. Скупштина ће своје састанке држати у здању народног позоришта, због удобне просторије, која јој тамо стоји на расположењу.

Избори за исту скупштину испали су повољно. Огромна већина припада народно-либералној странци, а само један мален део рачуна се у тако звану консервативну странку. По томе судећи би ће надмашна ратоборна струја. Консервативци су они, који се пре рата колебаше између мира и рата и гледаше свакојако, да се користе тадањим политичним стањем за своје себичне цели. Та је странка и приликом ових избора развила делателност, неби л' јој како пошло за руком, да се дочепа превласти у земљи, те да онда прави мира с Турчином на рачун интереса и части своје постојбине.

То заиста није племенит посао, ал консервативци мишљаху, да су таком послу дорасли. Сва је мудрост њихова данас у томе, да баце одговорност за претрпљене ратне невоље на владу и противну странку, па тиме да себе представе народу у овчијој кожи. Њихова је данас прва брига и опет, да се користе садањим политичним приликама. Вољни су да заподену распру и тако створе призор, који неби ни најмање допринео угледу Србије пред страним светом, особито у овом времену, кад је све у неизвесности.

Да је више патриотизма у тих људи, они би забацили своје страначке интересе и настојали би живо, да се Србија покаже у једнодушности, прикупљена у својој снази, готова на даље жртве, ако те жртве захтева добар глас и сретнија будућност српска. То би се у овом времену с правом могло од њих очекивати.

Велика народно-либерална странка, која је при овим изборима тако сјајно победила, ваља да се сети овом приликом своје браће у Босни и Херцеговини. Њихову судбину несме из ока упустити она странка, која је развила заставу ослобођења угњетене браће своје. Кад су горски херцеговачки синови у Суторини преговарали о миру, тада незаборавише та племенита браћа на Босанце, који се такође дигли беху, да извојују себи слободу од Турака. Херцеговци се сетише Босанаца при оним преговорима! Како би се могла данас Србија мирити с Турчином, а да непотражи слободу за своју браћу, због које се управо и кренула на Косово? Мученички вапај у Босни пропиштао је срце у шумадијских синова и повео их у бојно поље. Те угњетене браће ради поделила је Србија крваву судбину с њима. У уговору између Турске и српских кнежевина морала би дакле прва тачка говорити о ослобођењу Босне, Херцеговине и Старе Србије. Само под таким условом може Србија уговорити частан мир.

Велика народна скупштина требала би да нарочито истакне тај моменат и да најсвечаније изрече, да дотле мира не може бити, док се боља будућност за српске покрајине неосигура. Ко би друкчије хтео да поступи, тај би своју рођену браћу издавао коцу и конопцу, предао би их милости и немилости крвника српског. А у најбољем случају још пустио би, да побере плодове онај, који неможе да поднесе велику српску државу и који би као клин хтео да се у српско тело ужљеби.

И у једном и у другом случају Србија би се одрекла својег посланства на истоку, своје боље будућности и осудила би се, да траје кржљав живот и себи и другоме на досаду.

До тога несме доћи, ако није изумро понос српски и сигуран поглед у будућност. Ред је на велику народну скупштину и на слободоумну странку у Србији, да се данас на делу покаже.

БОРБА И ЗАСЛУГЕ СРБИЈЕ.

„Источна Звезда“ (The Oriental Star) зове се недељни лист један који је од скора — од нове године мислимо — у Лондону почео излазити, и који се има искључиво бавити претресањем „источног питања.“ Уредник је овог листа г. Фарли, председник „друштва за помоћ хришћанима у Турској,“ а сам је лист орган друштва о чијем се трошку и издаје. Један од последњих бројева дошао нам је до руку, и у њему видимо поред осталих, по хришћанску ствар корисних чланака, и један нарочити чланак о Србији, за који, не сумњамо, да ће нашу публику јако интересовати. Ми га у потпуности доносимо, почем није тако дугачак. Тај (уводни) чланак гласи:

„Србија.“ — „Противно општем очекивању, источно питање је толико времена одузело, да га и састанак самог парламента налази нерешено. Још се оно врзе у круговима дипломатије, и Јевропа се још није опростила опасности, која њеном миру, због многостраних интереса скопчаних са решењем истог, грозе. Види се да наша влада нити је умела да поступи у овом питању на начин којим би се лека нашло за јаде и невоље милијонима хришћана под отоманским игом, нити да задовољи жеље ове земље односно јасне, позитивне и праведне политике, која би се имала водити у будућности. Неуспех конференције, коју смо ми, Енглези, први предложили, донео нам је натраг старо питање, готово ни у колико не измењено с погледом на одговорности које налаже, ни лишено своје првобитне заплетености. Турска је „сиктерисала“ сакупљене силе Јевропе, пошто је т. ј. сложне захтеве тако окрњила, да за оно што је остало није вредно било ултиматумом се служити; а као што се мислило да ни тај „минимум“ неће бити силом подупрт, то је и он без бојазни одбачен. Претставницима великих сила за тим су се на учтив начин врата из Цариграда показала и они беху умољени само да понесу собом уверавања о реформама којима су и они, и угњетени хришћански поданици порте, систематично варани. Међу тим само питање, у колико се оно ове земље тиче, има сад доћи пред наш парламенат, а то не само да му наметне озбиљну одговорност, него и да му понуди једну велику приливу. Ми нећемо много да осуђујемо нашу владу, јер она је можда и радила како је најбоље умела. Очевидно она је стењала под тешким бременом погрешака из прошлости — под традицијама, којих није била у стању да се отресе. Али време је донело горњи предмет пред суд — трибуну —много виши од кабинета; и парламенат мора сада да изнађе пута и начина, којим ће прече и вернije саопштити пресуду овог народа. Ништа се није десило, што би могло пореметити суд, који је наш народ у сваком крају земље прошлог лета и јесени, а са таквом једнодушношћу, изрекао. Па ако се агитација и утишала, исто уверење (у народу) остаје; и оно је још више оснажено поступком отоманске владе према конференцији, кад оно она (влада) разложне и умерене захтеве исте одби, и двадесетогодишње пријатељство поквари, а то само за то: што је Митад-паша знао да конференцији не лежи на срцу оно што тражи, и да се с тога њој може порта слободно успротивити. Но ово је још и веома згодан тренутак да се управе неколико озбиљних речи на оне, којима је као народним претставницима посао: бринути се о дужностима и приликама своје земље у овом питању у опште, а односно Србије понаособ.

Ова кнежевина поста својом сопственом, јуначком, одлуком велико разбојиште једне најправедније ствари, каква је икада могла тражити потпоре човечанских и просвећених симпатија — ствари милиона свирепо угњетених хришћана испод једне разбојничке и бездушне нехришћанске владе. Пуносрдачним самопрегоревањем Србија се ставила између угњетача и његове жртве, а као таква она има права да мисли, да јој не треба остати усамљеном у борби тако неједнакој, а у одбрани ствари тако свете. Од своје стране она не тражи више до то: да порта испуни обећања, која је великим силама толико пута давала — и исти број пута погазила. Њена је намера чисто била: да изнуди извршење писмених обавеза, које су хришћанске силе у начелу, и по уговорима с портом гарантовале, и које би осигурале хришћанским поданицима исте само општа права човечанска. Учинивши то Србија од своје стране, има дакле потпуно право да апелује на потпору оних сила чије је уговоре она својим захтевима оправдала. Пошто је Енглеска кримским ратом заменула Русију као „покровитељку“ хришћанских народа Јевропске Турске, и по што је задобила код порте такав утицај, да су обвезе ове биле у ствари и њене, Србија може сада са сваким праведним и политичким разлогом рачунати на потпору ове земље у њеном племенитом заступању хришћанске јој браће. Нема ни сенке доказа, да је Србија имала какве друге тежње, или да се какви славољубиви планови сакривали иза њених отворено изнесених побуда. Наравно, да је лако на овом растојању приписивати разне умишљаје, и уображавати свакојаке тајне алијансије и планове, који би сви са свим други облик имали дати њеној радњи. Али ни један ко је био у тој земљи, мешао се са сваким сталежом и добио прилике да упозна њихов карактер и њихове аспирације (тежње), не ће се ни мало устезати, да огласи све таке претпоставке као савршено неосноване и неправедне. Србија заслужује најпотпунији кредит за њене јавне изјаве, и њена радња може се само разумети, јасним прозрењем у солидарност дужности и интереса, која везује хришћанске народе Турске у њиховим одношајима са владом у Цариграду. Макар какве обвезе, дакле, овај предмет стављао нама као великом хришћанском народу и влади, која је за више од 20 година имала утицаја на порту и узимала њене одговорности на се, све те обвезе вежу нас подједнако и на помоћ Србији, која се оружја латила да сломије угњетачки јарам и изнуди реформе, које смо ми сами, у име човечанства, захтевали. И тако на основу саме чисте правде, Србија има права да апелује на нашу помоћ, а природа њених захтева потврђава то право сваким погледом оваког једног народа, као што смо ми који уживамо благослове грађанске и верозаконске слободе у тако великој мери.

Али ова апелата добија још и већу снагу од околности — а ми се не бојимо да отворено признамо — што би се Србија осећала много сигурнија под окриљем и руководством Енглеске, но ма које друге државе. Она тражи управо оно, што јој Енглеска — и **само Енглеска — може дати.** Она се бори да изађе из мрака у светлост; она запиње да збаци са себе окове оријенталне тромости, а то све чини под покретачким упливом прогресивне цивилизације запада. Њена је радиност вековима стењала под отмичарском ногом отоманских паша, који су прождирали плодове њеног зноја, баш као што и данас то чине по другим крајевима царевине им, гдегод се то јест присуство њихове убилачке руке осећа. Небројена блага леже још неоткопана у земљи српској, јер навике, које су се под штетним утицајима вековима укорењавале не изчезавају за дан. Али елементи српско-народног карактера сви су повољни за брзо развиће народне снаге; и материјални извори те земље обећавају најбоље резултате духу индустрије и предузимљивости, по што нигде неби пријатељско заузимање нашло више захвалности ни активна помоћ бољег дужника. У сваком погледу то је земља, која заслужује, и са жудњом тражи пријатељство и помоћ коју *ми*, више но икоји други народ, *можемо дати*; а њена садања исцрпљеност и страдање долазећи од ратног опустошавања, дају јој, као што рекосмо, и вишег права на наше симпатије.

Ми тражимо, дакле, да се њен (Србије) положај праведно оцени; да се опште разуме да се она борила, не да извојује какве даље слободе за себе, не да пропагандује некакве словенске идеје, нити пак да обори саму турску царевину, већ просто да одбрани, ако је могуће, незаштићене жртве отоманске тираније. Вапај угњетених нагонио је Србију у неравну борбу, и она, остављена скоро без ичије помоћи, беше надвладана и сатрвена на бојном пољу, и принуђена да сама мир прави са општим непријатељем. Са Србијом се код нас доиста веома неправедно поступало у овом питању, а то не служи на част нашој разборитости ни правичности. **Србија је бојак била за човечанство, а борба њена је и наша, па наша и остати мора, не само сразмерно моћи и свести коју нам је Бог дао да ширимо круг правде и истине у свету, него наша и за то: што смо ми већ толико година одговорну улогу у овом питању играли. Ови важни погледи, дакле намећу нам дужност које се ми не можемо одрећи без губитка части, и дају нам прилике којима се ми можемо користити да дођемо до оне велике славе, која по праву треба да припадне народу који предњачи на стази хришћанске цивилизације.“**

СА ДАЛМАТИНСКОГ САБОРА.

Далматински сабор за овај мах није дуго већао, ал је за то ипак додирнуо два велеважна питања а то је, шта ће бити са Далмацијом до послетка, шта са народностима Далмације. У VIII. седници далм. сабора држаној 3. фебр. избио је за чудо патер Павлиновић на површину са својим мислима Hie Welf! Hie Ghibeling! ко Србин ко Хрват. Мање му страха и бриге задаје и талијањење и немчење препарандија далматинских, него ли један српски лист, који би читали многобројни питомци арбанашког учитељишта, који су чисти овејани Срби. Ево дијалога између др. Томановића и њега онако, како у „Обзору“ читамо:

Др. *Томановић* (из Котора.) Жао ми је, што сам принуђен кад се повела реч о препарандији арбанашкој, да јој и ја изнесем једну ману, која се неће много слагати са изјавама частних предговорника. Одавна сам слушао жалбе од стране Срба, а и сам сам приметио, да у истоме заводу у колико се развија и гоји свест и осећање народно, то бива у искључивом правцу хрватизирања; или боље, да отале започиње пропаганда хрватска у Далмацији, коју су неки људи себи за главну сврху поставили. Пошто пак свак знаде, да у Далмацији живе и Срби поред Хрвата, и у реченој препарандији уче и српски младићи и из исте излазе учитељи, који међу Србима учитељују, и ако частни предговорници разлажући на широко о хрватском народу и хрватском језику у Далмацији неспоменуше се и Срба, као да их није; ја ћу гласовати за предлог частног заступника Павлиновића, али са додатком, да се препоручи у исто доба високој влади, да недопусти, да се у препарандији арбанашкој хрватска пропаганда развија на штету српства, као што нежелимо да се на нашу обћу штету њемчарење увлачи.

Павлиновић. Врло су озбиљне, премда лакоумно бачене речи, које изусти частни заступник Бококоторски, и у којим стоји нека потвора, којој ја смисла до краја недокучујем. Дужност ми је свакако да му нешто одговорим, јер удара на особе, које ја високо штујем, а у овом се сабору не находе; а опет ствар је о којој се споменуло, озбиљна и одвећ крупна, да се пусти на мртво. — Частни предговорник замерио је хрватском учитељишту у Арбанаси *пропаганду хрватску*. Ја додуше неразумем каква би то била пропаганда у хрватској Далмацији. Ја признајем да у овој земљи има и људи, који себе зову Србин и свој језик зову српским; али неби знао по чем би тај, који се зове Срб, био различан од нас Хрвата, ваљда по вери?

Томановић. Није!

Павлиновић. Јели по језику?

Томановић. Није.

Павлиновић. Дакле по чему?

Томановић. По осећању.

Павлиновић. Слободни синови слободне земље, ми се непртимо у ничије осећање. Али ми имамо сви једну домовину. Ми сви колико нас је у Далмацији, Хрватској, Славонији целокупној, имамо једну краљевину; имамо једнога хрватског краља. (Добро! Живио!) У домовини, у језику, у државном праву ми смо једни, и ваља да останемо једни, то је наше право, то је наша дужност, а осећање сваком своје! (Живо одобравање по саборници и по тремови.)

Вујатовић вели, да ће гласати за предлог Павлиновића, али предлаже да се метне језик српско-хрватски или хрватско-српски.

Павлиновић. Премда ми нисмо никаква језикословна скупштина, ја с моје стране, одбијајући несмотрени назив једнога језика двама сложними именима, а признајући што свак зна, да је језик хрватски то исто што језик српски, несмета ми да уметне се уз језик хрватски или ти српски.

Томановић. Да поткрепим моје тврдње, само ћу један пример навести. Ја сам био једном у препарандији арбанашкој пре две године, и у њеној читаоници нашао сам све листове хрватске, међу којима је било и некаквих листића хумористичких, за које ја нисам ни знао да изилазе, а српскога ни једнога листа не нађох. Шта више могу сведочити, да један лист српски, ваљда што је био ћирилицом писан, кога сам ја био бесплатно за исти завод провидио, за дуго натраг одбијао се са „не прима се“. Да ли је и ово једно средство пропаганде хрватске или не, нека високи сабор суди.

Павлиновић. О том послу и ја штогод знадем. Неки српски лист, био је одстрањен, не с тога, што је ћирилицом написан, него с тога, што му је тежња била не само нехрватска, али и неаустријанска. За остало, мислим, да је ћирилица једнако хрватска колико је српска. (Тако је!)

ДОПИСИ.

Из Шајкашке. — Хоћу да вам јавим, да је *Стеван Јанковић*, учитељ чурушки, који је од 13. авг. 1876. године све до сад у Жабљу у среској звању, у једној соби сремски пандура притворен био, једва једном 5. февр. по срп. о. г. у 5½ сахата изјутра, преко жабаљске скеле и Кикинде, ради испита односно сведоџбе, у Будим-Пешту одведен. —

Значајно је, да је овај патник скоро 6. месеци у притвору чамио, а још до сад ни суду предат био није. Он сиромах само нагађати може, за што је притворен — за извесно не зна, јер казато му ни од кога није, пошто досад још за сво то време нико га ни испитао није. Ово пак још већма пада у очи, што његови пријатељи по могућству трудише се, радећи на томе, да се Ст. Јанковић што пре испита и уз нужно јамство до решења коначног суда бар на слободну ногу пусти. Они поднеше 10 дец. пр. г. зарад тога и писмену изјаву, којом у горњу цел подвезаше и својих преко 150 ланаца незадужене земље. Но све бадава, ма да то сам г. солгабиров, као један од његових најинтимнијих личних пријатеља, дотичноме високом месту достављаше, јер — њега тек сад зарад испита одведоше горе.

Ово пак за то наводимо, што је у опште многима, доле бар знано, да је овај господин горе као „grata persona“ прибележен — па ипак видите, како и његово заузимање, без вајде по овога патника беше! Истина, како да је то могуће, ми смо мали, да докучимо; али, да тако бива, то нашим очима видимо, а шта је узрока тому не знамо; ми се задовољавамо са тиме, да су „божији пути не испитани“ па и ови, пошто је „свака власт од бога“, те се и тешимо тиме. Но како је, да је, што се сад не зна, зна ће се после, а сад само чујемо, да осим оне ствари, ради које је Ст. Јанковић у притвор стављен, још и као неки сведок у Милетићевој ствари бити ће преслушан. — Још се говори, да су ради Милетића овде и жабаљски солгабиров, па и бележници жабаљски и госпођиначки пре неки дан испитани. Да ли је пак то све баш и тако, ја, као што већ рекох, за то добар стајати не могу, али доста то, да се, што-но веле, таки гласи овде сада проносе.

У осталом, што се Ст. Јанковића тиче, чујемо још и то, да ће и г. Др. М. Полит првом приликом од дотичнога министра поискати на сабору обавештаја, којим би се дознати могло, како, да се овај човек за пола године притвора никад до сада испитао није и на којега је управо суда реквизицију његово уапшење извршено било. Ово би питање заиста оправдано било, јер кад човек пола године у притвору провести може, без да му се каже, за што — онда бога ми и тога хваљеног устава, што га угарска има, поред оваке личне слободе, и најбољи Мађар ратосиљати се мора. —

Код нас ће још овога месеца у четир местна среза жабаљског обавити се избор општинских лекара.

ВЕСТИ ИЗ БЕОГРАДА.

9. фебруара.

— Из Пожеге телеграфишу „Истоку“, да су тамо апсолутном већином за посланике изабрати народњаци: Стојић, Жуњић, Шолуповић и Ђукнић. Живили!

10. фебруара.

— Из Гроцке јављају, да је тамо изабрат Милутин Гарашанин.

ВЕСТИ ИЗ САРАЈЕВА.

И ако још топ загрмио није, али се наши мухамеданци сваки час томе надају. Већ су се бегови и аге почеле с новим пушкама вежбати.

Буле плачу и по кућама и пред кршлом (касарном војничком) кукају као да своје копају. Добар знак. — Бијаше се просуо глас, да ће одма аустријска војска у Босну и у Херцеговину ући, с тог је већ неколико табора близу Габеле.

Говори се да ће 16 табора у Босну доћи преко Митровице. Сваки дан одгони се по нешто муниције у крајину, где су Турци опет беснити почели. — Чује се, да ће се опет за месец дана примирије продужити.

Митад-пашу неке османлије жале, а тим више, што је као нико из царевине прогнан. Него њему није то првина. Он је пре у прогонству био кадно бијаше касу покрао и у Беч побегао, одаклен се повратио тек по смрти Али-Галеб-бега, сина гласовитог Решид-паше. Митад је син једног простог софте из околине Рушчука. Он је и 1854. био послан и Бугарску да надвлада устанак; али се као крволок прославио кад је 1867. као валија послан у Рушчук.

Митад се највише обогатио кад је са Христаки ефендијом био закупио дуван, кад су по 30—40000 лира нећелно од контрабанда делили. Он је у Цариграду познат био под именом Ракици-паша, што је много ракије особито мастике и рума пио. Сад може у Јевропи иштудирати и „отомански устав“ и благодарност султана.

Прошли дана покрадена је једна богата трговачка кућа у Цариграду јерменска Норадунгијанова. Украдено је преко 70.000 лира турских и многе драгоцености, и то баш оне вечери, кад је породица хтела вечерњу забаву давати. И ова кућа стајаше у интимном одношају са Митад-пашом.

Она три Мађара влада је, почем им даде 27 лира путна трошка, прошлих дана под стражом до на границу отерала! Да није за то да буду вође мађарским хонведима кад у Босну и у Србију уђу.

НОВИ САД 14. фебруара. Грађани вароши Крагујевца да би од своје стране изјавили признателност и благодарност г. Гледстону, који је на народ. конференцији у опште бранио српску идеју ослобођења и уједињења српства, послали су му пре неки дан писмо ове садржине:

„*Племити господине*! Кад варварска стољетна насиља принудише нашу патничку браћу у Босни и Херцеговини на одбрану свога опстанка, своје слободе и части, будућности и имена, изгледаше, као да у Јевропи нема срца хришћанског за њихова страдања. Наступише тешки дани за српски народ и крв у велико орошаваше поља Босне и Херцеговине.

„Кад Србија и Црна Гора са редким примером самопоуздања устадоше, да заштите своју браћу по крви, језику и историји, браћа наша Руси помагаху нам, а сав образовани свет и пред њиме племенити народ енглески на толиким митинзима изађе нам на сусрет са симпатијама и поштовањем.

„У реду јавних народних скупова у Енглеској неможемо а да неспоменемо народну конференцију у Лондону. Речи ваше, које су се на овом знаменитом скупу чуле, у корист хришћана, јако су обрадовале српски народ, јер из њих увиђа, како народ енглески и његове племените вође високо поштују идеју, за коју се он бори; па зато их је са радошћу примио и у срца своја забележио.

„С тога подписани грађани вароши Крагујевца изјављују вама и осталим племенитим Енглезима најискренију признателност.

„Живио народ енглески, живили ви, ваши другови и пријатељи, на славу правде, цивилизације и напредка.

— У допису из Земуна од 4. февр. налази се једна погрешка, која врло неповољно звони, а то је, да је Рељковић својим земљацима у *сатири* рекао, да су српски штили и писали. Није у сатир, него у *Сатиру*, његовом песничком делу што се овим исправља.

НОВИЈЕ.

— Из Берлина 22. фебруара јављају, да је цар Виљем отворио сабор немачки са престолном беседом, у којој долази следећи пасус у погледу источног питања: „Што се тиче спољних опасности, које би се могле излећи из још не решене источне кризе, то прети Немачкој мања опасност, него другим државама. Моја је политика остала верна начелима, која је заступала одма на почетку источних заплетаја. Конференцији жалибоже није пошло за руком, да приволе порту, да пружи гаранције, које су јевропске велесиле у интересу човечанства и за осигурање мира у будуће захтевале. Преговарања конференције имадоше тај успех, да су хришћанске велесиле међ' собом споразумне какве гаранције и јамчевине да захтевају од порте, о којима до конференције није било потпуног сугласја. Усљед тога се дошло до уверења, да ће мир међу велесилама и онда постојати, ако се и неби нада испунила, да ће порта из сопственог побуђења извести реформе у погледу поступања са својим хришћанским поданицима, које су на конференцији као јевропске потребе признате. Ако очекивања но испуњена остану, која се односе на поболшање саме турске државе и преговоре о миру са Србијом и Црном Гором, то ће моја влада као и до сад трудити, да у питању у ком јој не означују немачки интереси тачан правац употреби свој уплив у обрану хришћана у Турској и за одржање јевропског мира, а особито у погледу одржања и учвршћења својих сопствених пријатељских одношаја на спрам својих савезних и пријатељских држава.“

— Беч 23. фебруара у данашњој седници клуба левога центрума дошло је до споразума, у погледу питања владе, како да се састави главни савет, да се у сутрашњој конференцији партије прими резолуција дра Хербста. У дебати говорио је заступник Опекајм особито против пројектираног састава и главног савета. Наименовање вицегубернера није опасно, будући су слободно изабрани на спрам наименованих у већини. Томе на против наспомене посланик Хопфен, да се може догодити, да између слободно изабраних и такови од стране владе послати могу бити, који само за дотични моменат право гласања добију. Посланик барон Ризе-Шталбург изјави, да је овај пројект максимум концесија од стране Угарске. — И господски дом држао је скуп, који је врло посећен био и у ком је Шмерлинг предложио: да се владино питање одбије. После дуже дебате би већином примљен предлог: да скупштина нема ништа против тачке о главном савету, али не прејудицира својим данашњим закључком закључку земаљског сабора. — Резолуција дра Хербста гласи: „Задржавајући себи уставна странка потпуно слободно мнење (вотум) у погледу целине предлога, који се односе на поравнање, као и у погледу сваког засебно, као и о банковном статуту и његовим појединим правилама, изјављује, да не сматра састав главног савета, као што га је влада предложила, да се не може усвојити.

— Беч 23. фебруара. Банковна управа изјавила је обим министрима финансија, да је једногласно закључила, да не може усвојити предлог обијух влада о вице губернерима.

— Букурешт 23. фебруара. Турци, подпомогнути од војника, појавише се јуче на острву Гуранмеј и опленише га свог; изаслани деташма жандара ухвати њих 15 на лицу места. Двојица погинуше, међ којима и чиновник из Рушчука, који је целу експедицију турску руководио.

— Париз 23. фебруара. Из Цариграда се јавља „Националу“ да ће Порта, ако Русија ово стање до маја отегне, присиљена бити прва ударити. У овом случају биће Митад-паша натраг позват. Митадово писмо је истинито и веродостојно, јер се оригинал налази у Мамуд-Дамад паше. Оружање Аустро-Угарске у Далмацији неугодно је дирнуло званичне кругове.

— Из Јаша брзојављају, да су румунски префекти добили вест, да ће скорим руска војска у Румунију умаширати.

ТЕЛЕГРАМ „ЗАСТАВИ.“

(При закључку листа приспео.)

Земун 14. фебруара. На место Каљевића изабран је Тупаковић за Београд. Посланици сви на окупу. Изабран је верификациони одбор за прегледање пуномоћија. Сутра отвара кнез скупштину. Расположење посланика још непознато. Сва активна војска креће се на границу.

КЊИЖЕВНЕ ВЕСТИ.

ДРУГО ИЗДАЊЕ
Календара „Орла“

У 15.000 КОМАДА

који има 48 слика а стоји 50 новч или 1 динар.

На поруку више хиљада купаца календара „Орла“ изишло је из штампе и сасвим је готово и **друго издање** истога.

Издавалац и уредник „Орла“ поверио је распродају и разашиљање овог другог издања за пределе **Бачку, Банат, Срем, Хрватску, Славонију и Барању** потписаној књижари, која ће посао тај **брзо и тачно** обавити. Тим поводом молимо да се **старе поруке понове и нове што скорије пријаве непосредно нашој књижари.**

На 10 и више комада рабатујемо 20%; поједине екземпларе шиљемо у крстоплету за припосланих 58 новч. комад. Поштарину за пакете плаћа поручилац. Наручује се за готово или пошт. поузећем, продају у комисију дозвољавамо самовољењем издавача и уредника.

Пошто је „Орао“ неки мали архив знамените год. 1876. а саразмерно најјефтинији српски календар, то се надамо обилним порукама и на ово друго од саме публике изазвано издање.

С поштовањем

Књижара браће М. Поповића

у Новом Саду.

БАРЈАКТАР БОЈАНА

ПРИПОВЕТКА ИЗ ХЕРЦЕГОВАЧКОГ УСТАНКА 1875.

написао Панта Поповић.

Онај, који је ову приповетку у књигу наштампао, имао је само једну намеру, а та је: да распростре у српски свет, а особито у женски свет српски ђивђуве од врлине и јунаштва Херцеговке девојке, на коју се дао бог све сеје српске угледале, да распростре дивну приповетку сада већ узор-свећеника Панте Поповића.

Приповетка је у лепу књигу увезана тако, какву су само вредна браћа Јовановићи, наши српски подузетници у Панчеву могли по најнижој цени приуготовити.

Ко поручи повише на даље растуривање платиће за један примерак 7 новчића, а највиша је цена књизи 10 новч. Ове се и растуривачи и пријатељи књиге држати имају.

Молимо старе наше пријатеље оне, који су вољни помоћи да се што на шире ово делце разашље, да се са порукама својим на доленотписатог обрате сад, како је коме угодније — било да му се књига у „наточ“ или у комисију пошље.

У Новом Саду 12. фебруара 1877. ЂОРЂЕ РАКИЋ.

РЕД ПЛОВИДБЕ

почињући од 5. (17) фебруара о. г. до даље наредбе:

из **Новог Сада** у **Земун**, суботом после 7 сати из јутра.

Из **Новог Сада** у **Земун** и **Оршаву** средом у 5 сати по подне.

Из **Новог Сада** у **Пешту**, недељом и петком после ½11 сати пре подне.

Нови Сад 4. (16.) февр. 1877

ОТПРАВНИШТВО.

Ожалошћени родитељи почившег

ДУШАНА МАРКОВИЋА

учитеља, јављају својим поштованим пријатељима, да ће му се 19. февр. око 11 сати у св. успенској цркви парастос одржавати.

ОДГОВОРИ УРЕДНИШТВА.

У Дрњиш „истом одбору.“ — Због важних иних прилика сад вам тек одговарамо, да је последњи ваш брзојав стигао овамо нечитак и неразумљив. Молили би дакле, ако би нам писмено и опширније образложили ваше становиште.

Курз бечке берзе 14. (26.) фебр.

5% металици	62.30
5% народног зајма	67.30
Државни зајам од 1860 г.	109.—
Акције банчине	832.—
Кредитне акције	148.30
Лондон	124.45
Угарске разтеретнице	74.—
Темишварске разтеретнице	71.75
Ердељске разтеретнице	71.25
Хрватско-славонске разтеретнице	75.—
Сребро	113.90
Ц. кр. дукати	5.93
Наполеондори	9.96
Немачке марке	61.15

ОГЛАСИ.

СТЕЧАЈ.

Овим се расписује стечај на упражњену парохију Бобовићку у Кириншком протопресвитерату.

Половина парохијалних прихода припада за интеркаларну годину, која се с 8. (20.) јан. 1878 навршује, сирочади покојног пароха бовићког Ем. Лапчевића.

Конкуренти нека своје инструиране молбенице поднесу овој конзисторији до 15. марта о. г.

Из сједнице епарх. консисторије, у Плашком 27. јануара 1877.

3—3 ЕПАРХ. КОНЗИСТ. ГОР. КАРЛОВАЧКА.

ОБЈАВА.

Доленодписати јављам свима поштованим поселеним пријатељима да своју кожарску трговину из садањега стана 1. марта по н. к. пренашам у своју кућу преко пута саборне цркве обвезом тачне послуге, препоручујући се поверењу поштовани пријатеља.

Нови Сад 24. фебруара 1877.

2—3. МАРКО П. ШИЛИЋ.

ПОЗИВ

у пету редовну главну скупштину

ПРВЕ ЗЕМУНСКЕ ЗАДРУГЕ

ЗА ПОТПОМАГАЊЕ И ШТЕДЊУ

која ће се држати 13. (25.) марта т. г. у 3 часа по подне у дворани грађанског читалишта.

Дневни ред:

1. Бирање председника ad hoc.
2. Поднашање рачуна и билансије са одборским извештајем.
3. а) избор прегледалачког одбора од 3 члана.
   б) избор шкрутиниума од 5 чланова.
   в) избор управитеља, два заменика му и 12 одборника.
4. Одборски предлог.
5. Избор тројице за оверовљење скупштинског записника.

П. Н. удеоничари се учтиво позивају, да не изоставе у ову скупштину доћи изволе, пошто је сазивање друге скупштине са новим трошком скопчан.

1—3

У Земуну 21. февр. 1877. УПРАВА.

ОБЈАВА.

Десета редовна главна скупштина акционара земунске штедионице држаће се у уторак

29. марта (10. априла) 1877.

после подне у 2 часа у штедионичком стану*).

Предмети већања:

1. Извешће управе о радњи завода у г. 1876
2. Извешће испитујућег одбора о прегледаном годишњем рачуну 1876.
3. Предлози и решење такових предлога**).
4. Опредељење добита (дивиденде) од акција за годину 1876.
5. Избор великог одбора односно дневних комесара за годину 1877.
6. Избор ревизионе комисије за годину 1877.

У Земуну 12. (24.) фебруара 1877.

За земунску штедионицу:

В. Василијевић, председник. **П. Петровић**, управитељ.

*) Она господа акцаонари, који желе лично или средством пуномоћника на истој главној скупштини учествовати нека изволе најдаље до 20. марта (1. априла) 1877. у смислу §. 61. своје акције код управе земунске штедионице положити, за које ће признанице и формуларе за пуномоћије примити.

**) Предлози споменути у тачки под к) и л) §. 74. устава имају се одбору на 4 недеље пре главне скупштине писмено поднети.

1—1

ОСОБЕ СВАКОГ СТАЛЕЖА,

особито **пензионирци, учитељи, званичници** ма којег званија, **деловође, књиговође** и особе без занимања, могу добити трајне угодне, поштене и користне **узгред-заслуге**, која код моле способних може да им буде **главни приход** од ф. 1000—1500 годишње. Услови су: добра препорука или мала кауција. Писмене пријаве под шифром **К. С. 2393.** оправља, куд треба, **огласна експедиција G. L. Daube и друга, у Бечу, Сингерштрасе бр. 8.**

1—6

Одгоорни уредник др. Милан Ђорђевић. Издавалац „Задруга за срп. нар. штампарију“. Српска народна задружна штампарија.